

Patientinformation

GODE RÅD HVIS NOGEN I FAMILIEN HAR EN LUFTVEJSINFEKTION

**Et europæisk projekt
for praktiserende læger**

VIRUS ELLER BAKTERIER?

- Virusinfektioner skyldes virus
- Bakterieinfektioner skyldes bakterier

Bakterier smitter fortrinsvis via kropskontakt, og hyppigst sker det ved kontakt via hænderne. Virus er mindre end bakterier og spredes ofte gennem luften, men kan også smitte ved direkte kontakt, fx kys.

Vaccination er den bedste måde, hvorpå man kan beskytte sig mod visse virusinfektioner. Alle kan vaccineres mod influenza, men det er især vigtigt, at ældre med kronisk hjerte- eller lungesygdom er beskyttet. De bør derfor tilbydes influenzavaccination.

Det er også vigtigt, at hygiejnen er i top:

- Vask ofte hænder
- Brug papirhåndklæde
- Nys ikke lige ud i luften, men beskyt dine omgivelser ved at nyse i et lommetørklæde eller i albuebøjningen

Antibiotika har ingen effekt på virus, og det hjælper ikke at tage antibiotika, hvis man har en virusinfektion.

HVORNÅR HJÆLPER ANTIBIOTIKA?

De fleste infektioner, også de bakterielle, går over af sig selv, fordi vi har et effektivt immunsystem, som bekæmper infektionen.

Hvis du er alvorligt syg, og infektionen skyldes bakterier, kan antibiotika hjælpe dig til at blive hurtigere rask igen.

ANTIBIOTIKA – VIGTIGE LÆGEMIDLER

Anvendt korrekt:

- kan antibiotika være med til at helbrede infektionssygdomme
- kan antibiotika redde liv

Anvendt forkert:

- kan antibiotika forvolde mere skade end gavn

Hvis vi bruger for meget antibiotika, bliver bakterierne resistente over for antibiotika, hvilket betyder, at antibiotika ikke længere hjælper.

I mange lande er de resistente bakterier et stigende problem.

Derfor er det vigtigt, at antibiotikaforbruget begrænses, og at antibiotika kun bruges, når det er nødvendigt - ellers vil effekten over for de livstruende infektioner forsvinde.

Børn har hyppigt infektioner, og antibiotika gives ofte til børn. Derfor er det vigtigt, at forældrene bruger antibiotika korrekt.

- Spørg altid lægen, inden du giver antibiotika til dit barn.

“ANTIBIOTIKA HJÆLPER ALTSÅ
IKKE PÅ ALLE INFEKTIONER?”

“DET ER KORREKT!”

Antibiotika virker kun, hvis din infektion skyldes bakterier. Antibiotika virker ikke, hvis din infektion skyldes virus.

Hvis du har en virusinfektion, vil antibiotika hverken helbrede infektionen, få dig til at blive hurtigere rask eller forhindre dig i at smitte andre personer med virus.

FORKØLELSE

Forkølelse starter med løbenæse og måske lidt feber. Efter nogle dage kommer der hoste, og du får lidt ondt i halsen.

Senere bliver snottet i næsen gult og grønt. Dette er ikke et tegn på, at forkølelsen skyldes bakterier, og der er ingen grund til antibiotika. Farven skyldes en øget aktivitet i immunsystemet.

Forkølelse går ofte over efter 7-10 dage.

Forkølelse kan skyldes mange forskellige virusarter.

Småbørn har mellem 6 og 8 forkølelser, og voksne omkring 4 forkølelser per år.

I almindelighed er det ikke nødvendigt at foretage særlige undersøgelser for at stille diagnosen.

Antibiotika har ingen gavnlige effekt mod forkølelse, men kan derimod skade, og de kan give dig ubehagelige bivirkninger.

Der er i almindelighed ikke grund til at gå til lægen pga. forkølelse. Brug smertestillende medicin og næsedråber.

ONDT I HALSEN

Hvis du har ondt i halsen og samtidig hoster eller er forkølet, skyldes infektionen ofte virus, og den kan behandles som en forkølelse. Antibiotika hjælper ikke.

Hvis din hals er rød, og du har feber og føler dig alment dårlig, men hverken hoster eller har løbenæse, skyldes infektionen formentlig bakterier.

Det kan være svært for lægen at afgøre, om det er virus eller bakterier, men han kan foretage en halspodning. Den vil i løbet af få minutter fortælle, om infektionen skyldes virus eller bakterier (Streptokokker).

Vores eget immunsystem bekæmper de fleste infektionssygdomme lige så hurtigt som penicillin. Penicillin hjælper bedst hos dem, der er mest syge.

Kontakt din læge, hvis du har:

- *Ensidige halssmerter*
- *Svært ved at åbne munden*
- *Svært ved at synke dit eget spyt*
- *Feber, ondt i halsen og føler dig sløj*

INFLUENZA

Influenza skyldes en meget aggressiv virus: Influenzavirus.

Influenzavirus smitter gennem luften.

Ofte er flere i omgangskredsen syge på samme tidspunkt - naboer, venner og familie.

Symptomerne består hyppigst af feber, hoste, ondt i halsen og muskelsmerter.

Feberen går som regel over efter 3-5 dage, men hosten bliver ofte ved i nogle uger.

Antibiotika hjælper ikke. Brug smertestillende medicin og hostemidler ved behov.

Hold dig hjemme, indtil du er i bedring.

Du behøver i almindelighed ikke at gå til læge pga. influenza.

Kun hvis din tilstand forværres efter 5-7 dage, eller hvis du har en kronisk hjerte- eller lungesygdom, vil det være en god idé at kontakte lægen.

BIHULEBETÆNDELSE

Akut opstået hævelse eller spænding i ansigtet kan være alarmsymptomer på en alvorlig bakteriel infektion, og patienten skal vurderes omgående af en læge.

Bihulebetændelse kan opstå i efterforløbet af en forkølelse og tager typisk 7-10 dage om at udvikle sig. Symptomerne består af tæt næse ledsaget af stærk smerte over den betændte bihule. Der kan også være smerter i en tand. Ofte er der symptomer fra begge sider af ansigtet, men nogle gange er der kun symptomer på den ene side. Smertestillende medicin og næsedråber kan hjælpe.

Hvis du har en bihulebetændelse, som skyldes bakterier, kan antibiotika være en hjælp, men din læge kan også foreslå, at du får lavet en lille operation for at lette afløbet fra bihulen.

Hovedpine, ubehag ved foroverbøjning og tæt næse er ikke tegn på, at infektionen skyldes bakterier. Derfor har antibiotika ingen effekt på disse symptomer.

MELLEMØREBETÆNDELSE

Mellemørebetændelse er hyppigst hos børn.

Den giver øresmerter, men hos små børn kan det eneste tegn være, at barnet skriger. For at stille diagnosen skal lægen kigge ind i øret for at se trommehinden efter.

Hvis barnet er under 2 år, hvis begge ører er angrebet, eller der er flåd fra øret, kan det hjælpe at give antibiotika straks.

Hvis barnet er over 2 år, går smerterne over hos 60% inden for 24 timer og hos 85% inden for 3 døgn, selvom der ikke gives antibiotika.

Kun hos ét ud af 25 børn over 2 år bliver smerterne mindre, hvis der gives antibiotika.

Giv smertestillende medicin de første dage. Hvis barnet ikke er i bedring inden for 3 døgn, kan det være nødvendigt at give antibiotika, og du skal derfor kontakte din læge.

BRONKITIS

Bronkitis skyldes oftest virus.

Bronkitis kan begynde som en forkølelse og brede sig til bronkierne. Infektionen medfører hoste, og måske lidt gul-grønt slimet opspyt. Dette er ikke et tegn på, at infektionen skyldes bakterier, og der er ingen grund til antibiotika. Farven skyldes øget aktivitet i immunsystemet.

Feberen går som regel over efter få dage, men hosten kan fortsætte i 2-3 uger.

Antibiotikabehandling hjælper ikke. Det vil hverken få dig til at blive hurtigere rask eller hjælpe på din hoste.

Kontakt din læge

- *hvis du har en alvorlig bronkitis*
- *hvis du har svært ved at få vejret*
- *hvis du har en kronisk hjerte- eller lungesygdom*

Patientinformation

Lund University
Department of Clinical Sciences, Malmö
General Practice/Family Medicine
Malmö University Hospital
SE-205 02 MALMÖ